

**UCHWAŁA Nr XXXIV/285/18
RADY GMINY OSIECK
z dnia 5 listopada 2018r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390) uchwała się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osieck.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Kowalski

UZASADNIENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposoby realizacji zadań własnych Gminy Osieck, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym proponuję przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Gminy Osieck.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Kowalski

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2018-2023**

I. Wprowadzenie

W literaturze specjalistycznej istnieje wiele definicji przemocy w rodzinie, prawie wszystkie zawierają w sobie pojęcia kluczowe, takie jak: działanie zamierzone, działanie intencjonalne, godzenie w godność drugiego człowieka, wykorzystanie przewagi sił, przejęcie władzy lub kontroli nad życiem bliskiej osoby czy wyrządzenie krzywdy. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy sklasyfikować ją w kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w rodzinie zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu. Pierwszą jest intencjonalność, co oznacza, że postępowanie sprawcy nie jest przypadkowe, ma charakter świadomego i zamierzonego działania. Drugim równoległym mechanizmem jest wykorzystanie przez sprawcę nierównowagi sił fizycznych, psychicznych, ekonomicznych do wymuszenia na osobie bliskiej pożądanego zachowania. Trzecia cecha to uderzenie w dobro drugiej osoby, naruszenie jej wolności osobistej i godzenie w jej podstawowe prawa. Ostatnia cecha to spowodowanie konkretnej szkody psychicznej bądź fizycznej, zadawanie bólu i cierpienia.

Za specjalistami z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie możemy wskazać następujące rodzaje przemocy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej polegające na zachowaniach intencjonalnych prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np. popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz -tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą;
3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na

- bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;
4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
 5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Jednym z istotnych i długofalowych celów polityki społecznej państwa jest tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań niepożądanych, w tym między innymi przemocy domowej. Badania nad kondycją życia rodzinnego w Polsce oraz obserwacja życia społecznego wskazują jednoznacznie, że nadal istnieje duża bariera w zgłaszaniu odpowiednim służbom istnienia problemu przemocy zarówno przez ofiary, jak i świadków. Głównym powodem jest zastraszenie osób dotkniętych agresją, poczucie wstydu i bezradności oraz złudna nadzieja, że zachowania przemocowe już więcej się nie powtórzą. Tak naprawdę nie wiadomo do końca, jak duże w rzeczywistości jest zjawisko stosowania przemocy w polskich domach. Z dostępnych danych wynika, że najbardziej narażone na przemoc są kobiety, dzieci w wieku do lat 13, następnie osoby starsze i niepełnosprawne. Rzadziej natomiast występuje zjawisko przemocy kobiet w stosunku do mężczyzn, jednak nie należy go bagatelizować. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych każdej gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- ✓ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ✓ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Gminy Osieck.

Istotnym elementem programu jest dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

II. Podstawy prawne

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Są to:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r., Kodeks Karny (Dz.U. z 2018r., poz. 1600),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r.– Kodeks Postępowania Karnego (Dz.U. z 2018r., poz.1987),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017r., poz. 682),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r., poz.1508 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r., poz. 998 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r., poz. 487 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018r., poz. 1030 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2018r., poz. 450 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011r. Nr 209 poz. 1245).

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
2. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2017-2020,
3. Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Otwockim na lata 2017-2018,
4. Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Osieck na lata 2016-2018,
5. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Osieck na rok 2018.

III. Krótka charakterystyka Gminy Osieck

Gmina Osieck jest gminą wiejską, należy do województwa mazowieckiego w powiecie otwockim, jej powierzchnia wynosi 68,0 km², co stanowi 11,0% powierzchni powiatu.

Struktura demograficzna gminy (stan na dzień 31.12.2017r. zgodnie z rejestrem mieszkańców Gminy Osieck):

- ❖ Liczba mieszkańców gminy ogółem wynosi 3 634 osób, w tym 1 885 kobiet i 1 749 mężczyzn,
- ❖ Liczba osób w wieku 0-17 lat wynosi 749, w tym 393 dziewczęta i 356 chłopców,
- ❖ Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosi 2238 osób, w tym 1055 kobiet i 1183 mężczyzn,
- ❖ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 647, w tym 437 kobiet i 210 mężczyzn.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku (stan na dzień 31.12.2017r.) z terenu Gminy Osieck jako osoby bezrobotne były zarejestrowane 73 osoby (28 kobiet i 45 mężczyzn), co stanowi 3% ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie otwockim. W grupie osób bezrobotnych znalazło się:

- ❖ 15 osób wieku do 25 roku życia,
- ❖ 29 osób w wieku do 30 roku życia,
- ❖ 14 osób powyżej 50 roku życia,
- ❖ 22 osoby długotrwale bezrobotne

W 2017 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecku skorzystało 81 rodzin, w których przebywało 212 osób. Najczęstszymi powodami udzielania pomocy były: ubóstwo (41 rodziny), bezrobocie (10 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (17 rodzin), niepełnosprawność (30 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne i wielodzietne (14 rodzin).

IV. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osieck

Niezwykle trudna do oszacowania jest skala przemocy w rodzinie. Zjawisko przemocy nadal bardzo często traktowane jest jako temat „tabu” i zamykane jest w czterech ścianach. Składa się na to wiele przyczyn, główną przyczyną to opór osób dotkniętych przemocą przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na obawy przed reakcją najbliższego otoczenia, zachowaniem

sprawcy, rozpadem związku, itd. Niemniej w rozdziale tym spróbujemy w oparciu o dane uzyskane ze sprawozdań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku przedstawić zjawisko przemocy w rodzinie występujące na terenie Gminy Osieck w latach ubiegłych.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele poniższych podmiotów po podjęciu interwencji oraz wszczęciu postępowania „Niebieskiej Karty” informują o w/w działaniach przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Poniżej zostało przedstawione zestawienie liczbowe założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych latach.

Tabela nr 1 Liczba formularzy „Niebieska Karta - A” przekazanych do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego przez poszczególne instytucje

	2014	2015	2016	2017
LICZBA SPORZĄDZONYCH FORMULARZY NIEBIESKICH KART A	6	14	12	3
W TYM SPORZĄDZONYCH PRZEZ:				
- POLICJĘ	4	13	12	2
- POMOC SPOŁECZNĄ	2	1	0	1
- SŁUŻBĘ ZDROWIA	0	0	0	0
- OŚWIATĘ	0	0	0	0
- GKRPA	0	0	0	0

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku

Tabela nr 1 obrazuje ilość sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” w rodzinach z terenu Gminy Osieck, których zarówno w roku 2015 i 2016 sporządzono najwięcej, natomiast w 2017 roku nastąpił znaczny spadek. Z powyższych danych wynika, że w Gminie Osieck procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie poprzez sporządzenie formularza „Niebieska Karta – A” wszczyna głównie policja i ośrodek pomocy społecznej.

Tabela nr 2 Liczba rodzin, w których realizowana była procedura „Niebieskie Karty”

	2014	2015	2016	2017
LICZBA RODZIN, W KTÓRYCH REALIZOWANA BYŁA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”	6	18	21	7

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku

W 2015 i 2016 roku znacznie wzrosła liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” w porównaniu z rokiem 2014. W 2017 roku ponownie nastąpił duży spadek rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Kraty”.

Tabela nr 3 Charakterystyka osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

	2014	2015	2016	2017
LICZBA OSÓB, CO DO KTÓRYCH ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJĄ PRZEMOC W RODZINIE, W TYM:	5	14	13	4
MĘŻCZYŹNI	3	11	13	3
KOBIETY	0	3	0	1
NIELETNI	2	0	0	0

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku

Z danych zawartych w tabeli nr 3 wynika, że na terenie Gminy Osieck sprawcami przemocy są najczęściej osoby dorosłe, głównie mężczyźni.

Tabela nr 4 Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie

	2014	2015	2016	2017
LICZBA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY, W TYM:	6	19	19	5
MĘŻCZYŹNI	1	3	1	2
KOBIETY	4	11	12	1
DZIECI I MŁODZIEŻ	1	5	6	2

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku

Ofiarami przemocy domowej stają się głównie kobiety – potwierdzają to raporty policyjne i badania systematycznie prowadzone na całym świecie. Mężczyźni również mogą być ofiarami przemocy (ze strony mężczyzn lub kobiet), ale to przede wszystkim kobiety są w grupie największego ryzyka. Kobiety najczęściej stosują przemoc w akcie samoobrony lub w odwecie za agresję partnera, mężczyźni natomiast częściej inicjują zachowania agresywne. Dane z powyższej tabeli wskazują, że na terenie Gminy Osieck głównie kobiety są osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.

Tabela nr 5 Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym

	2014	2015	2016	2017
LICZBA OSÓB Z PODEJRZENIEM STOSOWANIA PRZEMOCY Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM	3	3	8	0

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku

Alkohol odgrywa poważną rolę w problemie przemocy domowej, wśród sprawców przemocy bardzo często rozpoznawane jest uzależnienie od alkoholu. Nagromadzona złość, frustracja, bezsilność wobec własnego życia znajduje ujście w aktach agresji wobec bliskich osób (najczęściej w stanie upojenia alkoholowego). Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na problemy życiowe. Dane z tabeli nr 5 pokazują, że w Gminie Osieck również występuje sprzężenie tych dwóch problemów.

Dane liczbowe wydawałoby się, że świadczą o niewielkim rozmiarze występowania zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Osieck, ale musimy wziąć pod uwagę fakt, iż zjawisko to jest trudne do zbadania. Często agresja ze strony bliskich osób jest ukrywaną przez rodzinę tajemnicą, stanowi tabu rodziny, a przez to charakterystyczna dla zjawiska przemocy tendencja rodziny do swobodnego zamykania przemocy w tzw. czterech ścianach. Nadal widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”, jak również środowiska sąsiedzkiego do negatywnej oceny prób ujawnienia zjawiska przez ofiary i świadków przemocy w rodzinie. Stąd konieczność dalszego prowadzenia kampanii profilaktyczno-informacyjnych uświadamiających społeczeństwu rozmiar i zagrożenia społeczne płynące z nierozwiązanych problemów rodziny, w której dochodzi do przemocy.

V. Zasoby Gminy Osieck do działań profilaktycznych i naprawczych

W Gminie Osieck pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie świadczą: Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy w Rodzinie, Posterunek Policji, placówki oświatowe i służby zdrowia.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Osiecku został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Osieck Nr 30/2011 z dnia 14.07.2011r. Do zadań Zespołu należy integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Siedzibą Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Osiecku jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecku. W jego skład wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecku
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecku
- Posterunku Policji w Sobieniach Jeziorach
- Zespołu Szkół w Osiecku
- Szkoły Podstawowej w Augustówce
- Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Osiecku
- Stowarzyszenia Przyjaciół Osiecka i Okolic w Osiecku

W miarę potrzeb w posiedzeniach Zespołu uczestniczy kurator Sądu Rejonowego w Garwolinie. Reprezentanci powyższych instytucji łącząc swoją wiedzę, umiejętności i możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecku wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w ramach których m.in. udziela rodzinom z terenu gminy wsparcia z powodu przemocy domowej. Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstaniu tych sytuacji. Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno - techniczną Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecku w ramach swoich zadań podejmuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia przez osobę uzależnioną od alkoholu, w tym sprawców przemocy. Przeprowadza rozmowy motywacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu dotyczące podjęcia przez nie leczenia odwykowego, kieruje na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz w razie potrzeby występuje z wnioskiem do sądu o zastosowanie wobec uzależnionego, w tym sprawcy przemocy obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego. Motywuje członków rodzin osób uzależnionych do podjęcia terapii dla osób współuzależnionych, wskazuje gdzie osoby uzależnione i współuzależnione mogą otrzymać pomoc terapeutyczną, psychologiczną lub prawną. W Gminnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy w Rodzinie dyżur pełni terapeuta ds. uzależnień i psycholog, którzy udzielają pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym, uczestnikom aktów przemocy w rodzinie oraz zagrożonym uzależnieniami lub przemocą.

Placówki oświatowe (szkoły podstawowe) poprzez działalność pedagoga szkolnego, wychowawców oraz nauczycieli udzielają pomocy dzieciom i młodzieży będących świadkami lub ofiarami przemocy w rodzinie i w szkole, jak również ich rodzicom.

Na terenie powiatu otwockiego funkcjonuje powiatowy ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Placówką tą jest Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku przeznaczona dla czasowo bezdomnych kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych. Placówka podejmuje szereg działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom doznającym przemocy, pozostającym bez schronienia oraz minimalizowanie negatywnych skutków psychologicznych.

VI. Cele programu

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osieck jest celem głównym Programu. Program zakłada przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zapewnienie ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz skuteczne oddziaływania na sprawców

przemocy. Uwzględnia uwarunkowania Gminy Osieck i rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r., poz. 1390).

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
2. Skuteczne oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie oraz zmianę postaw społeczności lokalnej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie, w której występuje przemoc.

VII. Realizacja celów szczegółowych Programu

Cel 1: Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

<i>LP.</i>	<i>DZIAŁANIA</i>	<i>OKRES REALIZACJI</i>	<i>REALIZATORZY</i>	<i>ILOŚCIOWE WSKAŹNIKI REALIZACJI</i>
1	<i>szybka interwencja w sytuacjach zaistnienia aktów przemocy – wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”</i>	<i>2018-2023</i>	<i>posterunek policji, gminny ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, placówki służby zdrowia i oświaty, organizacje pozarządowe</i>	<i>liczba podjętych interwencji</i>
2	<i>udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej</i>	<i>2018-2023</i>	<i>gminny ośrodek pomocy społecznej,</i>	<i>liczba rodzin objętych pomocą</i>
3	<i>prowadzenie pracy socjalnej</i>	<i>2018-2023</i>	<i>gminny ośrodek pomocy społecznej,</i>	<i>liczba rodzin objętych pomocą</i>
	<i>udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania</i>	<i>2018-2023</i>	<i>gminny ośrodek pomocy społecznej,</i>	<i>liczba osób dotkniętych przemocą, którym udzielono pomocy w związku z koniecznością opuszczenia miejsca zamieszkania</i>
4	<i>zapewnienie dostępu do poradnictwa prawnego, psychologicznego, rodzinnego</i>	<i>2018-2023</i>	<i>urząd gminy, gminny ośrodek pomocy społecznej, zespół kuratorskiej służby sądowej, punkt informacyjno-konsultacyjny, powiatowe</i>	<i>liczba osób objętych poradnictwem</i>

			<i>centrum pomocy rodzinie</i>	
5	<i>zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</i>	2018-2023	<i>gminny ośrodek pomocy społecznej, posterunek policji, placówka służby zdrowia</i>	<i>liczba dzieci, które zostały odebrane rodzicom w związku z bezpośrednim zagrożeniem ich zdrowia i życia</i>
6	<i>funkcjonowanie Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy w Rodzinie udzielającego pomocy m.in. osobom dotkniętym przemocą</i>	2018-2023	<i>gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych</i>	<i>liczba udzielonych porad osobom i rodzinom dotkniętym przemocą</i>

Cel 2: Skuteczne oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

<i>LP.</i>	<i>DZIAŁANIA</i>	<i>OKRES REALIZACJI</i>	<i>REALIZATORZY</i>	<i>ILOŚCIOWE WSKAŹNIKI REALIZACJI</i>
1	<i>szybka interwencja w sytuacjach zaistnienia aktów przemocy - wdrażanie procedury „Niebieskie Karty”</i>	2018-2023	<i>posterunek policji, gminny ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, gminny zespół interdyscyplinarny, placówki służby zdrowia i oświaty, organizacje pozarządowe</i>	<i>liczba sporządzonych Niebieskich Kart</i>
2	<i>motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</i>	2018-2023	<i>gminny zespół interdyscyplinarny, gminny ośrodek pomocy społecznej, posterunek policji, zespół kuratorskiej służby sądowej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, powiatowe centrum pomocy rodzinie</i>	<i>- liczba sprawców przemocy, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące, - liczba sprawców przemocy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</i>

Cel 3: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie oraz zmianę postaw społeczności lokalnej wobec tego zjawiska.

<i>LP.</i>	<i>DZIAŁANIA</i>	<i>OKRES REALIZACJI</i>	<i>REALIZATORZY</i>	<i>ILOŚCIOWE WSKAŹNIKI REALIZACJI</i>
1	<i>zajęcia wychowawcze i edukacyjne w szkołach w ramach szkolnego programu profilaktyki</i>	<i>2018-2023</i>	<i>placówki oświatowe</i>	<i>ilość przeprowadzonych zajęć</i>
2	<i>promowanie wartości rodziny oraz metod wychowania bez użycia przemocy (pedagogizacja rodziców i opiekunów, praca asystenta rodziny)</i>	<i>2018-2023</i>	<i>placówki oświatowe, gminny ośrodek pomocy społecznej,</i>	<i>- ilość spotkań z rodzicami, - liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny</i>
3	<i>promowanie i wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu sprzyjającym zachowaniom nieagresywnym</i>	<i>2018-2023</i>	<i>placówki oświatowe i służby zdrowia, organizacje pozarządowe</i>	<i>ilość zorganizowanych spotkań, np. pikników rodzinnych</i>
4	<i>rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych wśród lokalnej społeczności (ulotek, broszur i plakatów dotyczących zjawiska przemocy)</i>	<i>2018-2023</i>	<i>gminny zespół interdyscyplinarny, gminny ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, urząd gminy</i>	<i>ilość rozdysponowanych ulotek, broszur, plakatów</i>
5	<i>publikowanie na stronie internetowej gminy informacji o instytucjach wspierających osoby i rodziny doświadczające przemocy</i>	<i>2018-2023</i>	<i>gminny ośrodek pomocy społecznej, urząd gminy</i>	<i>liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych</i>

Cel 4: Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie, w której występuje przemoc.

<i>LP.</i>	<i>DZIAŁANIA</i>	<i>OKRES REALIZACJI</i>	<i>REALIZATORZY</i>	<i>ILOŚCIOWE WSKAŹNIKI REALIZACJI</i>
1	<i>funkcjonowanie gminnego zespołu interdyscyplinarnego</i>	<i>2018-2023</i>	<i>wójt gminy, gminny ośrodek pomocy społecznej</i>	<i>liczba posiedzeń zespołu</i>
2	<i>wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi i rządowymi w zakresie pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy</i>	<i>2018-2023</i>	<i>posterunek policji, gminny ośrodek pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, zespół kuratorskiej służby sądowej, placówki służby zdrowia i oświaty</i>	<i>liczba wspólnych spotkań</i>
3	<i>podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy</i>	<i>2018-2023</i>	<i>wójt gminy, gminny ośrodek pomocy społecznej</i>	<i>- liczba zorganizowanych szkoleń, - liczba instytucji</i>

				<i>i osób biorących udział w szkoleniach</i>
--	--	--	--	--

VIII. Realizatorzy i adresaci Programu

Program ma charakter długofalowy. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecku przy współpracy z następującymi instytucjami: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiecku, Gminnym Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy w Rodzinie w Osiecku, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Garwolinie, Szkołą Podstawową w Osiecku, Szkołą Podstawową w Augustówce, Posterunkiem Policji w Sobieniach Jeziorach, Sądem Rejonowym w Garwolinie, Prokuraturą Rejonową w Garwolinie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” w Osiecku, kościołem i organizacjami pozarządowymi.

Adresatami Programu są rodziny z terenu Gminy Osieck, w których występuje przemoc, osoby doznające przemocy i stosujące przemoc, świadkowie przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji i służb pracujących z ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy.

IX. Źródła finansowania Programu

Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2023 związane z osiągnięciem wyznaczonych celów finansowane będą ze środków budżetu gminy. Źródłem finansowania Programu będą również dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring polegał będzie na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych i realizowanych działań w ramach Programu. Ocenie podlegać będą działania wraz z osiągniętymi wskaźnikami. Ustalony efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji Programu składanym przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Osiecku do dnia 30 kwietnia każdego roku Radzie Gminy. Ewaluacja polegać będzie na sprawdzaniu jakości zaplanowanych i zrealizowanych działań, ich skuteczności głównie w oparciu o analizę wskaźników.

Wójt Gminy Osieck sprawuje nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w powyższym Programie.

X. Zakończenie

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie

skali tego zjawiska. Niezmiernie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.

Działania podejmowane w ramach Programu mają bowiem przyczynić się do skutecznego reagowania i ograniczania zjawiska przemocy, a także wytworzenia w społeczności lokalnej poczucia odpowiedzialności za przestrzeganie prawa, zasad i norm społecznych oraz podniesienia świadomości.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Kowalski

